

Olsztyn, 25 października 2017 r.

PS-VI.431.1.24.2017.KB

Pani
Ewa Koniczek
Kierownik
Środowiskowego Ośrodka
Profilaktyczno-Terapeutycznego „Promyk”
w Lidzbarku Warmińskim

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego nr FK-VI.0030.813.2017 z dnia 12 września 2017 roku /**akta kontroli str. 1**/ zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Katarzyna Brewka - główny specjalista, kierująca zespołem kontrolnym,
 2. Agnieszka Pastuła – główny specjalista,
- przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Środowiskowym Ośrodku Profilaktyczno-Terapeutycznym „Promyk” w Lidzbarku Warmińskim. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 13 września 2017 r. i zakończono w dniu 15 września 2017 r. Przedmiotem kontroli objęto realizację zadań ustawowych placówki wsparcia dziennego oraz zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, w świetle przepisów Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2017 poz. 697 ze zm.), zwanej dalej ustawą.

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto skrótów:

1. Ośrodek / Placówka / ŚOP-T / kontrolowana jednostka – co oznacza: Środowiskowy Ośrodek Profilaktyczno-Terapeutyczny „Promyk” w Lidzbarku Warmińskim przy ul. Góreckiego 7,
2. Kierownik / kierownik kontrolowanej jednostki – co oznacza: Kierownika Środowiskowego Ośrodka Profilaktyczno-Terapeutycznego „Promyk” w Lidzbarku Warmińskim – panią Ewę Koniczek,
3. Regulamin – co oznacza: Regulamin Środowiskowego Ośrodka Profilaktyczno-Terapeutycznego „Promyk” w Lidzbarku Warmińskim.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2016 r. do dnia jej zakończenia i przeprowadzono ją w obecności pani Ewy Koniczek - kierownika Ośrodka, w oparciu o analizę prowadzonej w jednostce dokumentacji oraz informacje przekazane bezpośrednio, w tym także przez dzieci. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w rejestrze prowadzonym przez kontrolowaną jednostkę. Działalność Ośrodka w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

I. Zasady działania i organizacja jednostki:

Środowiskowy Ośrodek Profilaktyczno-Terapeutyczny „Promyk” w Lidzbarku Warmińskim jest placówką wsparcia dziennego, prowadzoną w formie specjalistycznej i opiekuńczej przez Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Lidzbarskiej. Działa między innymi na podstawie:

- Statutu Środowiskowego Ośrodka Profilaktyczno-Terapeutycznego „Promyk”, uchwalonego przez Zarząd Stowarzyszenia w dniu 31 marca 2016 roku /**akta kontroli str. 3-6/**,
- Regulaminu Środowiskowego Ośrodka Profilaktyczno-Terapeutycznego „Promyk”, opracowanego przez kierownika Ośrodka /**akta kontroli str. 7-23/**,
- Zezwolenia na czas nieokreślony, wydanego Stowarzyszeniu Przyjaciół Ziemi Lidzbarskiej na prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej oraz specjalistycznej (decyzja Burmistrza Miasta Lidzbarka Warmińskiego Nr OR.8120.1.2.2015.EMu z dnia 4 sierpnia 2015 roku) /**akta kontroli str. 25-26/**.

Zgodnie z w/w dokumentami placówka przeznaczona jest dla 30 dzieci częściowo pozbawionych opieki rodziców, z zaburzeniami zachowania oraz wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju. Celem jej działalności jest prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych, zapewnienie opieki wychowawczej, tworzenie warunków do pracy własnej i pomocy w odrabianiu lekcji, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków oraz przeciwdziałanie uzależnieniom i patologii społecznej.

W myśl § 17 ust. 1 Regulaminu wychowankowie do Ośrodka przyjmowani są na prośbę własną, na prośbę opiekuna prawnego, rodziców lub na wniosek szkoły, pracowników socjalnych, sądu, Policji, poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Analiza Regulaminu Ośrodka wykazała konieczność dokonania zmian w: podstawie prawnej dokumentu (w której zawarte były ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty) oraz nazewnictwie stosowanym w przedmiotowym dokumencie. Kierownik kontrolowanej jednostki sugerowane zmiany wprowadziła na bieżąco i w dniu 13 września 2017 roku przedłożyła poprawiony Regulamin, do którego kontrolujący nie wnieśli uwag /**akta kontroli str. 61-77/**. Wobec powyższego odstąpiono od wydania zaleceń w omawianym obszarze.

II. Zatrudnienie i kwalifikacje pracowników:

Środowiskowym Ośrodkiem Profilaktyczno-Terapeutycznym „Promyk” w Lidzbarku Warmińskim kieruje pani Ewa Koniczek, powołana z dniem 25 kwietnia 2008 roku na stanowisko kierownika placówki przez Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Lidzbarskiej. W/w osoba ukończyła studia wyższe i uzyskała tytuł magistra pedagogiki w zakresie nauczania początkowego, oraz studia podyplomowe w zakresie socjoterapii, i posiada kwalifikacje określone w art. 25 ust. 2 ustawy.

W okresie objętym kontrolą opiekę i pomoc dzieciom zapewniało również sześć wychowawczyń /**akta kontroli str. 83/**, z których każda posiadała wykształcenie wyższe oraz kwalifikacje, o których mowa w art. 26 ust. 1 ustawy.

Stwierdzony przez kontrolujących brak dowodu weryfikacji pracowników Placówki pod kątem warunków określonych w art. 26 ust. 2 ustawy, został uzupełniony poprzez przedłożenie kontrolującym w dniu 14 września 2017 roku oświadczeń pracowników o:

- niepozbawieniu / nieograniczeniu władzy rodzicielskiej,
- braku obowiązku alimentacyjnego,
- nieskazaniu prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo (w tym także skarbowe).

Wobec powyższego kontrolujący odstąpili od wydania zaleceń w omawianym obszarze, pouczyli jednocześnie kierownika kontrolowanej jednostki o obowiązku **stałej** weryfikacji kwalifikacji zatrudnianych i zatrudnionych pracowników.

III. Dokumentacja:

Ustalono, że w badanym okresie, zgodnie z § 20 Regulaminu, w Ośrodku prowadzono:

- *dzienniki zajęć* (na rok szkolny 2015/2016 i 2016/2017), zawierające między innymi roczne programy zajęć (wraz z wyznaczeniem celów i zadań na dwa semestry roku szkolnego), informację o realizacji programu zajęć (wraz z tematyką, treścią zajęć i podpisami osób prowadzących), dane dotyczące obecności dzieci /**akta kontroli str. 27-44/**;
- *kartę pobytu dziecka*, uzupełnianą raz w miesiącu, zawierającą między innymi informacje o stanie zdrowia dziecka, znaczących dla dziecka wydarzeniach, postępach w nauce oraz ocenę aktualnej sytuacji dziecka /**akta kontroli str. 45/**;
- *indywidualny plan pracy korekcyjnej*, określający działania w obszarze pracy indywidualnej oraz w obszarze pracy grupowej /**akta kontroli str. 47/**;
- *protokoły posiedzeń stałego zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka* (indywidualne dla każdego podopiecznego), zawierające datę dokonanej oceny, informacje o aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, jego stanie zdrowia, metodach stosowanych w pracy z nim oraz pracy z jego rodziną, informacje na temat potrzeby modyfikacji planu pracy korekcyjnej, potrzebie umieszczenia dziecka w innej placówce, zasadności jego pobytu w ŚOP-T oraz przyczynach i okolicznościach, dla których dziecko przestało uczęszczać na zajęcia /**akta kontroli str. 49-50/**;
- *zgody rodziców*, będące faktycznie kartami zgłoszenia dziecka na zajęcia do Ośrodka,
- dokumentację księgową,

oraz inną dokumentację wynikającą z potrzeb Placówki, w tym:

- *karty informacyjne o dziecku* (wraz z danymi o urodzeniu, miejscu zamieszkania, stanie osobowym rodziny, warunkach mieszkaniowych, problemach w nauce, szkole, w domu lub problemach wychowawczych) /**akta kontroli str. 52/**,
- karty udziału w zajęciach specjalistycznych (wraz z datą zajęć, tematyką o opisem obserwowanych zachowań) /**akta kontroli str. 53/**
- *diagnozy socjoterapeutyczne* (zawierające między innymi opis relacji dziecka ze światem, bliskimi, samym sobą, oraz jego stosunek do wyznaczonych zadań) /**akta kontroli str. 55-56/**.

W opinii kontrolujących wspomniane powyżej diagnozy należałoby wzbogacić o informacje na temat zasobów dziecka, jego mocnych stron i obszarów wymagających pracy / korekty, tak aby trafnie i adekwatnie do potrzeb określić działania w *indywidualnym planie pracy korekcyjnej*.

Badane w toku kontroli diagnozy nie zawierały dat ich sporządzenia, wskutek czego trudno było określić na ile są one aktualne, szczególnie w odniesieniu do dzieci uczęszczających do Placówki od kilku lat, wobec czego w formie instruktażu pouczono Kierownika kontrolowanej jednostki o konieczności datowania i podpisywania sporządzanej dokumentacji.

IV. Zadania realizowane przez placówkę wsparcia dziennego

1. Opieka i wychowanie

Zgodnie z zapisami zawartymi w Statucie (rozdział III pkt 1) ŚOP-T „Promyk” funkcjonuje cały rok (oprócz wakacji) przez wszystkie dni robocze co najmniej 4 h dziennie. Czas pracy Ośrodka dookreślony jest w § 13 ust 3 Regulaminu, zgodnie z którym Ośrodek pracuje od godziny 15.00 do 19.00.

Z analizy list obecności wynika, że w 2016 i 2017 roku pracę z dziećmi zakończono 31 maja. Ze złożonych przez Kierownika kontrolowanej jednostki wyjaśnień wynika, że pracę z dziećmi zakończono wcześniej „z powodu braku zabezpieczenia finansowego na miesiąc czerwiec [Ośrodek nie otrzymuje stałych środków na bieżącą działalność, utrzymuje się z dotacji pozyskanych w ramach konkursów ogłaszanych między innymi przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego oraz Burmistrza Lidzbarka Warmińskiego] oraz z brakiem deklaracji rodziców dzieci uczęszczających na zajęcia. Rodzice tłumaczyli to tym, że jest to czas wycieczek szkolnych, ognisk i uroczystości związanych z zakończeniem roku szkolnego” /akta kontroli str. 57-59/.

W roku szkolnym 2015/2016 w wykazie uczestników zawartym w *Dzienniku zajęć* widniało 36 dzieci, w roku 2016/2017 widniało natomiast 32 dzieci. Analiza wspomnianych list obecności wykazała, iż w okresie podlegającym kontroli nie zdarzyła się sytuacja, aby jeden wychowawca pełnił opiekę nad większą liczbą dzieci niż 15. W każdym dniu dzieci miały zapewnioną opiekę zgodnie ze standardem określonym w art. 28 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z przyjętym porządkiem dnia, po przybyciu do Placówki dzieci odrabiają lekcje, jedzą wspólnie posiłek, a następnie uczestniczą w zajęciach grupowych lub indywidualnych, zgodnie z ich potrzebami. Nie ma stałego harmonogramu zajęć specjalistycznych, charakter zajęć wynika z grafiku dyżurów i tego, które dzieci do Ośrodka danego dnia przyszły.

Środowiskowy Ośrodek Profilaktyczno-Terapeutyczny „Promyk” prowadzony jest w formie placówki specjalistycznej, dlatego w ramach swojej działalności zapewnia dzieciom wsparcie w postaci:

- zajęć socjoterapeutycznych,
- zajęć terapeutycznych,
- zajęć korekcyjno-kompensacyjnych,
- zajęć logopedycznych,
- terapii pedagogicznej.

Ponadto, w ramach pozyskanych dotacji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego oraz Burmistrza Lidzbarka Warmińskiego, w okresie objętym kontrolą ŚOP-T realizował także programy psychoprofilaktyczne „Mój dobry czas” oraz „Może być inaczej”, w ramach których dzieci nabywały kompetencje społeczne, komunikacyjne, poznawcze, uczyły się sposobów rozwiązywania problemów, zdobywały wiedzę na temat samych siebie, własnych ograniczeń i możliwości.

Kb

2015

Z rozmów przeprowadzonych z dziećmi wynika, że wychowawcy pracujący w Placówce bardzo angażują się w działania na rzecz dzieci, zawsze służą wsparciem i pomocą, i nie zdarzyła się sytuacja aby zostały źle potraktowane, a ich problemy zignorowano lub zbagatelizowano.

2. Pomoc w nauce

Wychowawcy ŚOP-T utrzymują stały kontakt z wychowawcami i nauczycielami szkół, do których uczęszczają dzieci. Z uwagi na fakt, iż zatrudnione w Ośrodku osoby są jednocześnie czynnymi nauczycielami (w tym także szkół w których uczą się podopieczni ŚOP-T), dzieci mają możliwość otrzymania wsparcia w zasadzie z każdego przedmiotu. Ponadto taka sytuacja zdecydowanie ułatwia wymianę informacji na temat dziecka, jego funkcjonowania w środowisku szkolnym, potrzeb np. w przypadku zagrożenia oceną niedostateczną lub potrzeb związanych z funkcjonowaniem psychospołecznym.

3. Organizacja czasu wolnego, zabaw, zajęć sportowych oraz rozwój zainteresowań

Na podstawie informacji przekazanych przez kierownika kontrolowanej jednostki oraz prowadzonej dokumentacji stwierdzono, że ŚOP-T „Promyk” oferował dzieciom szeroki wachlarz zajęć i propozycji spędzania czasu. W 2016 i 2017 roku, zgodnie z przedłożoną przez Kierownika informacją /**akta kontroli str. 79**/, dzieci uczestniczyły w ogniskach integracyjnych (organizowanych pięciokrotnie), wyjazdach do kina (organizowanych trzykrotnie), wyjeździe do Parku Trampolin w Olsztynie, wycieczce do Wioski Garncarskiej w Kamionku Wielkim, oraz szeregu imprez wynikających z kalendarza lub pory roku, m. in.: Dniu Chłopaka, Andrzejkach, Mikołajkach, spotkaniu oplatkowym z prezentami, Dniu Matki czy Dniu Dziecka.

Na co dzień dzieci mają możliwość rozwijać swoje zainteresowania sportowe na sąsiadującym w pobliżu „Orliku”, tworzyć i rozwijać się artystycznie lub kulinarnie na bazie funkcjonującego Środowiskowego Domu Samopomocy. Ponadto Placówka została bogato wyposażona w gry planszowe i edukacyjne, z których dzieci korzystają w każdej wolnej chwili. Żadne z dzieci nie skarżyło się na nudę lub nieatrakcyjność proponowanych im form spędzania czasu wolnego.

4. Inne usługi świadczone przez placówkę oraz pozostała działalność placówki

W ŚOP-T „Promyk” nie rzadziej niż co pół roku zbiera się Zespół do spraw Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka. W jego skład wchodzi wszyscy pracujący z dziećmi wychowawcy, którzy między innymi podsumowują półroczną pracę z dziećmi, analizują karty obserwacji, ustalają aktualną sytuację zdrowotną, szkolną i rodzinną dziecka, i jeśli poszczególne przypadki tego wymaga na nowo dostosowują metody pracy do potrzeb dziecka i modyfikują jego plan pracy korekcyjnej.

Z uwagi na fakt, iż kontrolowana jednostka nie otrzymuje stałej dotacji na swoją działalność, zmuszona jest pozyskiwać środki w ramach różnych akcji i projektów konkursowych. W ubiegłym roku wszystkie dzieci objęte zostały akcją „Wymarzony Prezent” pod patronatem Stowarzyszenia Beaty i Agnieszki Bilińskich, w ramach której na kwotę 8.000 zł udało się zakupić prezenty gwiazdkowe. Znaczną pomoc i wsparcie Ośrodek otrzymał również w ramach charytatywnej działalności pani Magdaleny Shirri, która w ramach prowadzonej przez siebie działalności artystyczno-charytatywnej „S.E.I. – serce, energia, inspiracja” doposażyła świetlicę w gry planszowe, edukacyjne oraz sprzęt sportowy.

Kierownik Ośrodka wraz z zatrudnionymi w nim wychowawcami pozyskują również środki od sponsorów prywatnych, dzięki czemu mogą sfinansować wyjścia dzieci do kina, wyjazdy, wycieczki oraz dożywianie dzieci.

W ramach wspomnianego dożywiania ŚOP-T zapewnia dzieciom posiłek, który dzieci pod opieką wychowawcy wspólnie przygotowują. Zazwyczaj są to zdrowe, bogato urozmaicone kanapki, zapiekanki, sok, owoce, jogurt oraz inne zdrowe przekąski. Ich przygotowanie możliwe jest także dzięki wsparciu finansowemu Polskiej Akcji Humanitarnej „Pajacyk”.

V. Działania podejmowane przez placówkę w ramach współpracy z rodzicami lub opiekunami dziecka i innymi podmiotami

Kontakt z rodzicami / opiekunami prawnymi najczęściej ma miejsce podczas przyprowadzania dzieci i ich odbioru z Ośrodka. Wówczas możliwa jest wymiana informacji na temat funkcjonowania dzieci, zachowań zaobserwowanych w toku pracy z nimi. Jak przyznała pani Ewa Koniczek – kierująca placówką, na wspólne zajęcia w Ośrodku trudno jest rodziców namówić, choć jeśli trzeba, prowadzone jest poradnictwo indywidualne z rodzicami, wychowawcy jeżdżą także do domów dzieci. Cztery lata temu prowadzony był również cykl warsztatów z rodzicami w ramach „Szkoły dla Rodziców i Wychowawców”.

Z analizy dokumentacji oraz pozyskanych informacji wynika, że ŚOP-T „Promyk” współpracuje z następującymi instytucjami:

- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim (w tym pracownikami socjalnymi i asystentami),
 - Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lidzbarku Warmińskim,
 - Sądem i kuratorami,
 - Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Lidzbarku Warmińskim,
 - Domem Kultury,
 - Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- oraz pedagogami ze szkół, do których uczęszczają dzieci.

VI. Warunki lokalowe

Środowiskowy Ośrodek Profilaktyczno-Terapeutyczny „Promyk” w Lidzbarku Warmińskim na podstawie umowy o udostępnienie lokalu, zawartej w dniu 5 lutego 1996 roku z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim, może korzystać z zaplecza Domu Dziennego Pobytu (obecnie Środowiskowego Domu Samopomocy) /**akta kontroli str. 81**/. Dzieci mają zapewniony swobodny dostęp do kuchni, w której przygotowują posiłki, dużej sali do pracy i zabaw grupowych, toalety. Wydzielony jest też niewielki gabinet dla wychowawców, pełniący jednocześnie funkcję magazynku oraz miejsca do przechowywania dokumentacji Ośrodka.

W związku z faktem, iż Placówka powstała przed 5 września 2015 roku, nie podlegała ocenie pod kątem wymogów określonych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 października 2015 roku w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełnić lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego (Dz. U. 2015 poz.1630).

VII. Uwagi i wnioski

Mając na względzie pozytywne wyniki ustaleń z kontroli oraz opinie dzieci uczęszczających do Ośrodka na temat jego funkcjonowania, rekomenduje się dalsze utrzymanie wysokiej jakości świadczonych usług i działań na rzecz wsparcia dzieci.

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji zadań w obszarze objętym kontrolą, nie wydaje się zaleceń.

Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) do wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Podstawa:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 697 ze zm.).

Z OP. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Joanna Jabłonka-Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

GŁÓWNY SPECJALISTA

Pastuła
Agnieszka Pastuła

GŁÓWNY SPECJALISTA

Kl. M. B.
Katarzyna Brewka

KIEROWNIK ODDZIAŁU

Witold Kozłowski